

České dráhy

**ČD
M 36**

Předpis

**pro poskytování osobních ochranných
pracovních prostředků
zaměstnancům Českých drah**

Schváleno rozhodnutím generálního ředitele Českých drah, a.s.
dne 20.01.2003
č.j. 56 727/2002-O10

Účinnost od 1.8.2005

OBSAH

Záznam o změnách	3
Rozsah znalostí	4
Seznam použitých značek a zkratk	6
ČÁST PRVNÍ	
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	7
Kapitola I	
Úvodní ustanovení	7
Kapitola II	
Základní pojmy osobních ochranných pracovních prostředků	7
Kapitola III	
Stanovení a vyhledání rizika	9
ČÁST DRUHÁ	
PODMÍNKY NÁROKOVOSTI	9
Kapitola I	
Přidělování osobních ochranných pracovních prostředků	9
ČÁST TŘETÍ	
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	16
PŘÍLOHY:	
Příloha č. 1 - Tabulky pro vyhodnocení rizik pro výběr a použití ochranných prostředků	
Příloha č. 2 - Vzorový seznam pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků	
Příloha č. 3 - Abecední seznam povolání uvedených ve vzorovém seznamu	
Příloha č. 4 - Seznam povolání uvedených ve vzorovém seznamu podle KZAM	
Příloha č. 5 - Vzor jednotného identifikačního štítku ČD	

ZÁZNAM O ZMĚNÁCH

Změna		Předpis		
číslo č.j.	účinnost od	opravil	dne	podpis
Změna č. 1 Č.j.: 57997/2004-O10	Od 22.4.2004			
Změna č. 2 Č.j.: 61079/2004-O10	Od 1.1.2005			
Změna č. 3 Č.j.: 58830/2005-O10	Od 1.8.2005			

Poznámka: Držitel tohoto výtisku je odpovědný za včasné a správné provedení schválených změn a doplňků k tomuto předpisu a provedení záznamu na této stránce.

ROZSAH ZNALOSTÍ

Organizační složka	Funkce, profese	Znalost
GR ČD	generální ředitel, NGR, zástupce NGR, ředitel kanceláře GR a NGR, ředitel odboru	informativní
	pověření zaměstnanci	úplná
	ostatní zaměstnanci	informativní v rozsahu stanoveném generálním ředitelem, náměstkem, ředitelem
uzlové železniční stanice, železniční stanice	vrchní přednosta, přednosta	informativní
	pověření zaměstnanci	úplná
	ostatní zaměstnanci	informativní v rozsahu stanoveném vrchním přednostou, přednostou
depa kolejových vozidel, dílny pro opravy vozidel	vrchní přednosta, přednosta PJ	informativní
	pověření zaměstnanci	úplná
	ostatní zaměstnanci	informativní v rozsahu stanoveném vrchním přednostou, přednostou
zásobovací centra	ředitel	úplná
	pověření zaměstnanci	úplná
	ostatní zaměstnanci	informativní v rozsahu stanoveném přednostou

správy dopravní cesty	vrchní přednosta	informativní
	přednosta odborné správy	
	pověření zaměstnanci	úplná
ostatní výše neuvedené organizační složky	ostatní zaměstnanci	informativní v rozsahu stanoveném vrchním přednostou, přednostou
	vedoucí organizační složky	informativní
	pověření zaměstnanci	úplná
	ostatní zaměstnanci	informativní v rozsahu stanoveném vedoucím OS

SEZNAM POUŽITÝCH ZNAČEK A ZKRATEK

a.s.	- Akciová společnost
ARO	- Anesteziologicko resuscitační oddělení
ČD	- České dráhy
DKV	- Depo kolejových vozidel
EHS	- Evropské hospodářské společenství
GŘ ČD	- Generální ředitelství Českých drah
GŘ	- Generální ředitel
JIP	- Jednotka intenzivní péče
KZAM	- Klasifikace zaměstnání (v podmínkách ČD SR 73)
MTZ	- Materiálně technické zásobování
MVTV	- Motorový vůz trakčního vedení
NGŘ	- Náměstek generálního ředitele
NZP	- Nižší zdravotní personál
OE DM	- Operativní evidence drobného majetku
OOPP	- Osobní ochranné pracovní prostředky
OS	- Organizační složka
PC	- Osobní počítač
PJ	- Provozní jednotka
PZP	- Pomocný zdravotní personál
RI	- Regionální inspektorát
RP	- Reflexní pruh
S	- Způsob užívání – dle nařízení vlády č.168/2002 Sb., příloha č.1, čl.2, písm.
e)	
Sb.	- Sbírka zákonů
SR	- Služební rukověť
SZP	- Střední zdravotní personál
TESC	- Uživatelský program MTZ
V	- OOPP určený ke krátkodobému (jednorázovému) použití
VÚŽ	- Výzkumný ústav železniční
X	- Doba užívání – životnost je dána certifikátem výrobce (přilba ochranná)
Z	- Zimní období

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Kapitola I Úvodní ustanovení

1. Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a hygienu práce zaměstnanců je základní povinností zaměstnavatele. Nedílnou součástí této péče je vybavení zaměstnanců osobními ochrannými pracovními prostředky a kontrola jejich odpovědného používání.
2. Vláda České republiky v souladu se směrnicí Rady 89/656/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci vydala nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a desinfekčních prostředků.
3. Generální ředitelství Českých drah, a.s., v souladu se zákonem č. 65/1965 Sb., zákoníkem práce, ve znění pozdějších předpisů a nařízením vlády č. 495/2001 Sb. v dohodě s odborovými orgány působícími na ČD, vydává předpis ČD M 36 o poskytování osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnancům ČD.
4. Tento předpis stanovuje základní podmínky a předpoklady pro přidělování osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnancům a je závazný pro České dráhy, a.s. V souladu s ustanoveními předpisu ČD Ok 2 musí být s předpisem ČD M 36 seznámen každý nově přijatý zaměstnanec před zařazením do pracovního procesu železniční dopravy.
5. Dnem účinnosti tohoto předpisu se ruší v plném rozsahu předpis ČD M 36 pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnancům Českých drah ze dne 1.6.1996 č.j. 56301/1996-O10 včetně změn a opatření.

Kapitola II Základní pojmy osobních ochranných pracovních prostředků

6. Osobní ochranné pracovní prostředky jsou určeny k ochraně zdraví zaměstnanců před působením rizik, vyplývajících z pracovní činnosti. Osobními ochrannými prostředky jsou zejména:
čepice, baret, síťka na vlasy, šátek, klobouk nepromokavý - ochrana hlavy před skalpováním, poraněním většinou lehčího rázu, nepříznivými klimatickými podmínkami,
galoše dielektrické - ochrana před účinky elektrického proudu,
chrániče sluchu - ochrana sluchu proti nadměrnému hluku,
masky, masky a polomasky s filtry, dýchací přístroje s přívodem vzduchu - ochrana dýchacích orgánů,
obuv pracovní kožená s ochrannou špičkou, tužinkou, antiskluzovou a antivibrační úpravou, obuv gumová, obuv odolná proti žáru, - ochrana nohou proti poškození různého charakteru podle povahy vykonávané činnosti,
oděv pracovní - ochrana trupu před poraněním, znečištěním a klimatickými vlivy,
oděv pracovní výstražné barvy, vesta výstražná - ochrana zaměstnance při pracovních činnostech se zvýšeným nebezpečím úrazu,
brýle ochranné (podle povahy vykonávané činnosti) - ochrana zraku proti mechanickému poškození, oslnění, viditelnému i neviditelnému záření,
ochranné rukávy a nárameníky - ochrana paží a ramen většinou před mechanickými činiteli,

ochranné štíty a kukly - ochrana zraku a obličeje z obdobných důvodů jako u pojmu ochranné brýle,
postroj bezpečnostní - ochrana proti pádu z výšky,
přilba ochranná - ochrana hlavy před těžkým poraněním hlavy působením vnějších rázových sil (doba užívání je u jednotlivých typů dána délkou životnosti uváděnou výrobcem),
rukavice antivibrační - ochrana rukou před vibracemi,
rukavice látkové, kožené, pogumované, gumové, dielektrické - ochrana rukou před poškozením mechanickými, chemickými, biologickými činiteli, elektrickým proudem, vysokými i nízkými teplotami, zářením,
zástěra gumová, zástěra kožená s kovovou výztuží - ochrana trupu při specifických pracovních činnostech.

7. **Doba užívání** – celková stanovená doba užívání příslušného OOPP v měsících.

Jednotka doby užívání – pro potřebu tohoto předpisu je měsíc.

8. Osobními ochrannými pracovními prostředky ve smyslu nařízení vlády č. 495/2001 Sb. a pro účely tohoto předpisu nejsou:

- a) běžné pracovní oděvy a obuv, které nejsou určeny k ochraně zdraví zaměstnanců před riziky a které nepodléhají při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění,
- b) výstroj a vybavení záchranných sborů a služeb vykonávající činnost podle zvláštních právních předpisů (např. vyhláška Českého báňského úřadu č. 341/1992 Sb.),
- c) speciální ochranné prostředky používané v armádě nebo pořádkových a bezpečnostních silách,
- d) výstroj a vybavení používané při provozu na pozemních komunikacích (např. zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění zákona č. 60/2001 Sb.),
- e) sportovní výstroj a vybavení,
- f) ochranné prostředky určené pro sebeobranu,
- g) prostředky pro zjišťování a signalizování rizik a škodlivin na pracovišti.

9. Za OOPP se považují též pracovní oděv nebo obuv poskytované zaměstnancům v prostředí, ve kterém oděv nebo obuv podléhá mimořádnému opotřebení nebo znečištění.

10. Tam, kde přítomnost více než jednoho rizika vyžaduje aby zaměstnanci používali současně více ochranných prostředků, musí být tyto prostředky vzájemně slučitelné.

11.a) Zaměstnanci vybavení vestou výstražnou vydávanou pod znakem **S** ji používají ve smyslu nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, příloha č. 1, článek 2, písmeno e). V tom případě je vesta výstražná součástí vybavení vozidla.

Ostatní zaměstnanci vybavení vestou výstražnou ji používají při pohybu a práci v kolejišti.

b) Osobní ochranné pracovní prostředky, jejichž používání více osobami nebrání hygienické zásady, lze ve smyslu § 3, odst. 3 nařízení vlády č. 495/2001 Sb. přidělit v dostatečném množství na pracoviště nebo pracovní stroj a nemusí být v osobním vybavení zaměstnance (např. postroj bezpečnostní).

Kapitola III

Stanovení a vyhledání rizika

12. Zaměstnavatel je povinen vyhledat rizika možného ohrožení zdraví následkem pracovního úrazu, působením nepříznivých fyzikálních, biologických, chemických a jiných faktorů.

Organizační složky ČD využijí soupisy zhodnocených rizik, provedených podle zákona č. 155/2000 Sb., změna zákoníku práce, doplněné o nově zjištěná rizika a zhodnocení rizik podle zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a nařízení vlády č. 495/2001 Sb. Na základě těchto zhodnocení stanoví ve spolupráci s příslušnými odborovými orgány způsob, podmínky a dobu používání přidělených OOPP a seznámí zaměstnance se způsobem jejich používání.

ČÁST DRUHÁ

PODMÍNKY NÁROKOVOSTI

Kapitola I

Přidělování osobních ochranných pracovních prostředků

13. Zaměstnancům lze poskytovat pouze takové OOPP, které byly schváleny příslušnou autorizovanou zkušebnou podle zákona č. 22/1997 Sb., v platném znění, o technických požadavcích na výrobky. V případě zavádění nových a inovovaných OOPP toto projedná a schválí pracovní skupina pro posuzování osobních ochranných pracovních prostředků a stejnojmenných součástí na úrovni GŘ ČD složená z odborných zástupců zaměstnavatele a delegovaných zástupců příslušných odborových centrál.

14. Při nákupu osobních ochranných pracovních prostředků mimo Zásobovací sklady ČD, si nakupující organizační složka vyžádá od dodavatele potvrzení o jejich schválení příslušnou autorizovanou zkušebnou a toto potvrzení uchovává minimálně po dobu jejich skladování a užívání.

15. Zaměstnancům ČD jsou OOPP poskytovány podle vlastního seznamu organizační složky ČD, vypracovaného podle vzorového seznamu, který je přílohou č. 2 tohoto předpisu. Organizační složky ČD provedou zhodnocení rizik podle přílohy č. 1 tohoto předpisu a úpravu vzorového seznamu pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků znovu, jakmile dojde ke změnám, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v důsledku zavedení nové technologie, vzniku nových pracovních podmínek nebo změny dosavadních pracovních podmínek. Za vyhodnocování pracovních rizik na jednotlivých pracovištích odpovídá příslušný vedoucí organizační složky ČD, který o každé změně, která si vyžaduje úpravu vzorového seznamu, informuje svou nadřízenou organizační složku. Organizační složky ČD poskytují zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky na těch pracovištích, kde nelze rizika práce vyloučit nebo dostatečně omezit technickými prostředky ochrany nebo jinými opatřeními.

16. Osobní ochranné pracovní prostředky musí:

- a) být po dobu používání účinné proti vyskytujícím se rizikům a jejich používání nesmí představovat další riziko,
- b) odpovídat existujícím podmínkám na pracovišti,
- c) respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnance,
- d) být přizpůsobeny fyzickým předpokladům (např. zda jsou určeny ženám nebo mužům).

17. Osobní ochranné pracovní prostředky jsou zaměstnancům ČD poskytovány podle stanovených zásad označených znaky 1, 2, a 3.

18. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků podle jednotlivých znaků :**Znak 1:**

z důvodu ochrany života nebo zdraví zaměstnance.

Znak 2:

z důvodu hygienické a protiepidemické ochrany zaměstnanců, včetně ochrany nezávadnosti potravin, léčiv a kosmetických výrobků.

Znak 3:

z důvodu mimořádného opotřebení nebo znečištění pracovního oděvu a obuvi.

19. Osobní ochranné pracovní prostředky poskytované k ochraně života nebo zdraví podle znaku 1 se zaměstnancům přidělují podle bezpečnostních a hygienických předpisů k ochraně:

- a) před nebezpečím překračování nejvýše přípustných koncentrací škodlivin v pracovním ovzduší, včetně nebezpečí havarijních výronů těchto škodlivin,
- b) před škodlivinami, pro které nejsou dosud stanoveny nejvyšší přípustné koncentrace, vyskytujícími se v ovzduší v takovém množství, že mohou poškodit zdraví nebo obtěžují při práci,
- c) při nebezpečí bezprostředního styku s látkami dráždivými a poškozujícími pokožku nebo sliznici, nebo s toxickými látkami,
- d) před nebezpečnými faktory fyzikálního charakteru - ionizujícím a neionizujícím zářením, infračerveným zářením, elektromagnetickými vlnami vysokých a velmi vysokých frekvencí, jinými druhy záření, hlukem a vibracemi. Působením těchto faktorů může dojít k poškození zraku, dýchacích nebo jiných životně důležitých vnitřních orgánů, poškození pokožky obličeje i jiných částí těla.
- e) před nebezpečím přenosu a šíření nákaz,
- f) před nebezpečím úrazu (mechanickým ohrožením, pádem osob a materiálu, poleptáním, popálením, tlakovou vlnou, elektrickým proudem apod.),
- g) před ohrožením nadměrným teplem, chladem, vlhkem, nepříznivým počasím nebo extrémním střídáním teplot.

20. Osobní ochranné pracovní prostředky poskytované z hygienických a protiepidemických důvodů, včetně ochrany zdravotní nezávadnosti potravin, léčiv a kosmetických výrobků podle znaku 2 se zaměstnancům přidělují:

- a) v potravinářských provozech a v zařízení obchodu a společném stravování,
- b) v zařízeních Železničního zdravotnictví,
- c) na pracovištích s mimořádnými požadavky na hygienu,
- d) v případech, kdy to určí hygienické předpisy nebo kdy to nařídí orgány hygienické služby.

21. Mimo stanovenou nárokovost a poskytování osobních ochranných pracovních prostředků podle znaku 1, 2 a 3 je nutno zaměstnancům poskytnout některé druhy osobních ochranných pracovních prostředků, vyžaduje-li to povaha prováděné práce, jejíž vedlejší vlivy přímo ohrožují zdraví a život zaměstnance.

Těmito OOPP jsou například:

galoše (rukavice) dielektrické - při práci, kde je zaměstnanec vystaven možnosti zasažení elektrickým proudem,

chrániče sluchu - při práci v nadměrném hluku - druh chrániče sluchu se určí po změření hladiny hluku na pracovišti,

kukla svářečská - při svářečských pracích, kde je určena příslušnými předpisy,

oděv pracovní výstražné barvy - při práci v kolejišti a na širé trati (osamělý zaměstnanec), při práci na veřejných prostranstvích a komunikacích za provozu nebo v prostoru, kde hrozí zvýšené nebezpečí úrazu zaměstnance a je nutná zvýšená viditelnost pracujícího zaměstnance,

postroj bezpečnostní - při práci ve výšce, kde je zaměstnanec vystaven možnosti pádu,

přilba ochranná - při práci, kde hrozí nebezpečí poranění hlavy (včetně pletené kukly případně zateplovací pásky při práci v zimním období). Doba užívání je u jednotlivých typů dána délkou životnosti uváděnou výrobcem.

respirátor, dýchací přístroj - při práci, kde je zaměstnanec vystaven nadměrnému nebezpečí mechanických a průmyslových škodlivin (mechanické, fyzikální, chemické),

rukavice antivibrační - při práci se zařízením vyvolávajícím vibrace,

šátek nebo čepice - při práci v bezprostřední blízkosti pohybujících se (rotujících) strojových součástí,

štít ochranný, štítek, brýle - práce sekací, bourací, svářecí, brousící a rozbrušovací, práce s rotujícími nástroji, žíravými roztoky, roztavenými látkami, práce s přenosnými řetězovými pilami, křovinořezy a vyžínači - pokud je tak stanoveno výrobcem,

vesta výstražná - při práci v kolejišti a na širé trati (osamělý zaměstnanec), při práci na veřejných prostranstvích a komunikacích za provozu nebo v prostoru, kde hrozí zvýšené nebezpečí úrazu zaměstnance a je nutná zvýšená viditelnost pracujícího zaměstnance,

zástěra gumová, rukavice gumové - při práci s otevřenými chemickými látkami,

zástěra kožená - svařovací, kovářské a slévačské práce,

zástěra kožená odolná proti proříznutí (s kovovou výztuží) - práce na pile, práce s ručními řeznými nástroji, kde je nebezpečí pořezání nebo pobodání trupu,

zástěra igelitová - při mytí nádobí a práci se znečištěným prádlem.

V Železničním zdravotnictví:

brýle ochranné proti fyzikálním vlivům - pro práci v riziku fyzikálních škodlivin,

brýle ochranné proti chemickým vlivům - pro práci v riziku chemických příp. mechanických škodlivin,

galoše gumové - pro práci v riziku fyzikálních nebo chemických škodlivin,

plášť operační - při práci na operačních sálech a odděleních ARO a JIP,

rouška obličejová chirurgická - při práci na operačních sálech a odděleních ARO a JIP,

zástěra igelitová - při mytí nádobí a práci se znečištěným prádlem,

zástěra z gumového textilu, zástěra gumová, rukavice gumové, obuv gumová - pro práci v riziku ionizujícího záření nebo profesní infekce a pro práci s chemickými látkami.

Mimo stanovenou nárokovost, uvedenou u některých profesí (povolání) ve vzorovém seznamu, může být zaměstnanci poskytnut na doporučení lékaře ledvinový pás.

22. Uvedené osobní ochranné pracovní prostředky je organizační složka povinna přidělit vždy podle druhu a rozsahu vykonávané práce.

Doba užívání příslušných druhů osobních ochranných pracovních prostředků je stanovena ve vzorovém seznamu (příloha č. 2).

Uvedenou dobu užívání je nutno ve vzorovém seznamu pro pracovní oděv a obuv (znak 3) považovat za minimální a osobní ochranné pracovní prostředky není možno vyměňovat (poskytovat nové) před ukončením stanovené doby užívání. U osobních ochranných pracovních prostředků pod znakem 3 je stanovena doba užívání určena na stanovenou roční normu pracovní doby pro příslušné povolání (pracovní činnost). Za odpracované hodiny nad stanovenou roční normu pracovní doby se tato doba užívání zkracuje úměrně podle počtu navíc odpracovaných hodin.

Stanovenou dobu užívání pro osobní ochranné pracovní prostředky poskytované pod znakem 1 a 2 je nutno považovat za orientační. V případě předčasného opotřebení nebo ztráty charakteru jejich funkčních vlastností je organizační složka povinna poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky nové. V případě zaviněného předčasného opotřebení a nebo zaviněné ztráty uhradí zaměstnanec zůstatkovou hodnotu OOPP v souladu s předpisem ČD Op 21.

V případě poskytnutí osobních ochranných pracovních prostředků pod znakem 1 a 2 nad rámec vzorového seznamu je nutno ve vlastním seznamu užívací dobu stanovit minimálně v rozsahu uvedeném ve vzorovém seznamu pro příslušný druh osobních ochranných pracovních prostředků poskytovaných zaměstnancům v obdobné (srovnatelné) pracovní činnosti.

23. Organizační složka poskytne zaměstnanci ve vymezených případech (podle znaku 3) a vyhovujících druzích, rozměrech a velikostech pracovní oděv a obuv se stanovenou užívací dobou.

24. Organizační složky poskytují osobní ochranné pracovní prostředky na základě vlastního seznamu, vyhotoveného podle vzorového seznamu s přihlédnutím k podmínkám skutečně zastávané pracovní činnosti zaměstnance a nutnosti zajištění ochrany jeho zdraví, bezpečnosti a života, v dohodě s příslušnými odborovými orgány.

V případě kumulace funkce, t.j. vykonávání více pracovních činností se osobní ochranné pracovní prostředky poskytnou zaměstnanci podle nárokovosti konkrétně vykonávané pracovní činnosti a doba užívání poskytnutých osobních ochranných pracovních prostředků se stanoví s ohledem na stanovenou pracovní dobu pro jednotlivé vykonávané pracovní činnosti.

Osobní ochranné pracovní prostředky při vykonávání pracovní činnosti u organizačních složek ČD ve vedlejším pracovním poměru jsou poskytnuty podle skutečně vykonávané pracovní činnosti a jejich doba užívání se stanoví podle sjednané pracovní doby.

25. Ve zcela výjimečných případech s ohledem na specifické podmínky práce organizační složky, zvláště s ohledem na výkon práce na otevřeném prostranství a ve zvláště nepříznivých klimatických podmínkách, může organizační složka ve spolupráci s příslušným odborovým orgánem nárokovost ve vlastním seznamu upravit. V tomto případě jde o úpravu nárokovosti nad rámec vzorového seznamu, uvedeného tímto předpisem, zpravidla se vztahem k poskytnutí oděvu a obuvi nebo jiného druhu oblečení a jeho doplňků poskytovaných pod znaky 1, 2 a 3. Rozšíření nárokovosti a tím využití znění tohoto článku podléhá řádnému zdůvodnění a vybavení zaměstnance musí být nezbytné k zabezpečení ochrany jeho zdraví a bezpečnosti při práci.

26. Jednotlivé odůvodněné případy rozšíření nárokovosti je organizační složka povinna projednat s příslušnými odborovými orgány. Účelově poskytnuté druhy osobních ochranných pracovních prostředků nad rámec vzorového seznamu nesmí být v rozporu se zásadami bezpečnosti práce a hygienickými směrnici.

Zpracování vlastních seznamů i s přihlédnutím k rozšíření nárokovosti musí být provedeno v úzké spolupráci s příslušnými odborovými orgány a v souladu se zásadami zvýšené hospodárnosti při poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, za což je plně odpovědný příslušný vedoucí organizační složky.

27. Specifickými podmínkami se pro účel poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nad rámec vzorového seznamu rozumí např.:

- výkon práce v nevytápěných prostorách, na otevřeném místě, při práci za ztížených klimatických podmínek – osobní ochranné pracovní prostředky pro zimní období. Takto poskytované OOPP jsou ve vzorovém seznamu označeny písmenem Z.
- ztížené pracovní podmínky, zvýšené znečištění a ohrožení zdraví s ohledem na stanovenou technologii práce, častý pohyb ve vlhkém a mokřem prostředí – pracovní oděvy a obuv.

Jestliže je určitý druh osobních ochranných pracovních prostředků určen jen ke krátkodobému (jednorázovému) použití, poskytne se zaměstnanci ze skladu příslušné organizační složky. Takto poskytované OOPP jsou ve vzorovém seznamu označeny písmenem V.

28. Při stanovení doby užívání poskytnutého osobního ochranného pracovního prostředku navíc je nutno v plném rozsahu dodržovat ustanovení článku 22 tohoto předpisu.

29. Zaměstnanec nemusí být vybaven všemi osobními ochrannými pracovními prostředky uvedenými ve vzorovém seznamu pro příslušnou profesi, pokud vybavení nevyžaduje charakter konkrétní vykonávané pracovní činnosti.

30. Vlastní seznam osobních ochranných pracovních prostředků organizačních složek musí obsahovat:

- číselný znak povolání (pracovní činnosti) KZAM,
- název povolání (pracovní činnosti, profese),
- druh osobního ochranného pracovního prostředku,
- důvod poskytnutí (uvedení znaku 1,2,3),
- dobu užívání.

Sestavení vlastního seznamu provede organizační složka po předchozím projednání a souhlasu příslušných odborových orgánů.

Organizační složka může na základě požadavku zaměstnance s přihlédnutím k jeho zastávané činnosti upravit vlastní seznam pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, umožňující změnu nárokovosti pro poskytování zimního oblečení (například prošívaný oděv). Úpravou nárokovosti v tomto smyslu nesmí docházet ke zvýšení finančních nákladů na příslušný druh osobního ochranného pracovního prostředku, který je stanoven ve vzorovém seznamu.

31. Zaměstnanec je povinen sledovat dobu užívání odebraných OOPP ve svém osobním listu a po uplynutí doby užívání se bez vyzvání zaměstnavatele dostavit k přidělu nových OOPP. Zaměstnanec je povinen přidělené osobní ochranné pracovní prostředky používat při výkonu pracovní činnosti pro organizační složku ČD. Těchto prostředků nesmí být zneužito k jiným účelům, zaměstnanec je povinen s nimi odborně a šetrně zacházet.

Přidělené osobní ochranné pracovní prostředky jsou vlastnictvím organizační složky. Po uplynutí stanovené doby užívání přechází do osobního vlastnictví zaměstnance.

Osobní ochranné pracovní prostředky poskytované pod znakem 1 a 2, u kterých dojde k předčasnému opotřebení, nebo znehodnocení před uplynutím stanovené doby užívání, musí být likvidovány a nahrazovány v souladu s obecně platnými předpisy.

32. Organizační složka je povinna určené osobní ochranné pracovní prostředky ve vlastních seznamech průběžně přizpůsobovat změnám konkrétních pracovních podmínek s ohledem na změny strojního vybavení, technologických a pracovních postupů, nových druhů OOPP. Současně musí být brán zřetel na to, zda jsou OOPP určeny k užívání mužům nebo ženám.

33. Nevykonává-li zaměstnanec pracovní činnost nepřetržitě po dobu více než 3 měsíce, prodlouží se doba užívání osobních ochranných pracovních prostředků o dobu, po kterou nebyla pracovní činnost prováděna. Prodloužení doby užívání nesmí být v rozporu s dobou životnosti OOPP (např. přilba ochranná).

34. Zaniknou-li podmínky pro vybavení zaměstnance osobními ochrannými pracovními prostředky při rozvázání pracovního poměru, změně pracoviště nebo zajištění bezpečnosti jiným způsobem, je zaměstnanec povinen je vrátit ihned nebo uhradit jejich zůstatkovou hodnotu. Pracovní oděv musí být vrácen v čistém stavu. V ostatních případech, tedy při rozvázání pracovního poměru z důvodu organizačních změn, při odchodu do starobního nebo invalidního důchodu, při ztrátě zdravotní způsobilosti a v případě úmrtí se osobní ochranné pracovní prostředky nevracejí.

35. Organizační složka je povinna poskytnout zaměstnanci další osobní ochranné pracovní prostředky, poskytované pod znakem 1 a 2, v době před ukončením jejich doby užívání, pokud ztratily svoji ochrannou funkci. To se týká i osobních ochranných pracovních prostředků, které zaměstnanec nemá možnost dále používat v důsledku ztráty, poškození, odcizení a podobně. O tom musí být sepsán záznam a v případě zaviněné ztráty nebo

poškození musí zaměstnanec nahradit jejich zůstatkovou hodnotu. Záznam vyhotovuje přímý nadřízený vedoucí a schvaluje určený vedoucí organizační složky.

36. Pracovní ochranný oděv přidělováný podle znaku I, t.j. v zájmu ochrany zdraví zaměstnance, musí být opatřen příslušnou úpravou, pokud je v nárokovosti uvedena (impregnace proti ohni, vodě, kyselinám a podobně). Není přípustné, pokud je stanoven tento druh oděvů, přidělovat pracovní oděv bez úpravy. V případě, že nelze poskytnout ochranný oděv uvedený ve vzorovém seznamu s označením "speciální, protiprašný" apod., může být poskytnut oděv bez tohoto označení pouze tehdy, nebrání-li tomu předpisy o ochraně zdraví a bezpečnosti při práci a hygienické předpisy.

37. Za škodu na poskytnutém osobním ochranném pracovním prostředku, kterou zaměstnanec způsobil zaviněnou ztrátou, nesprávným nebo nedbalým zacházením, případně úmyslně, je organizační složka povinna vymáhat náhradu v rozsahu stanoveném příslušnými právními předpisy (viz ustanovení § 178 zákoníku práce).

38. V případě, že zaměstnanci nebyly poskytnuty osobní ochranné pracovní prostředky po ukončení stanovené doby užívání (prodloužené nebo zkrácené doby užívání) nebo z důvodu nezaviněné ztráty ihned, protože příslušné OOPP nejsou na skladě, počítá se termín skutečného nároku, nikoliv termín pozdního přidělu.

V případě, kdy se zaměstnanec dostaví vyzvednout nové OOPP z důvodu uplynutí doby užívání po stanoveném termínu, to znamená po datu uvedeném na osobním listu, zaměstnavatel mu nové OOPP vydá a doba užívání začíná plynout dnem vydání OOPP ze skladu.

Toto ustanovení se týká pracovních oděvů a obuvi poskytovaných pod znakem 3 (opotrebení, znečištění). Osobní ochranné pracovní prostředky poskytované pod znakem 1 a 2 je nutno přidělit ihned po ztrátě jejich funkčních vlastností.

39. Osobní ochranné pracovní prostředky, u nichž je stanovena povinná kontrola podle příslušné platné normy, případně jiných předpisů (například dielektrické rukavice, postroje bezpečnostní apod.), je nutno vyměnit ihned, jestliže jich není podle výsledků kontroly možno dále používat.

40. O poskytování osobních ochranných pracovních prostředků je organizační složka povinna vést evidenci a na požádání ji předložit kontrolním orgánům. O výdeji a případném vrácení osobních ochranných pracovních prostředků se provádí zápis do "Osobního listu" zaměstnance, jehož originál je uložen u organizační složky a opis obdrží zaměstnanec. Organizační složka zúčtuje výdej osobních ochranných pracovních prostředků na účet 501, přičemž přidělené osobní ochranné pracovní prostředky zůstávají vlastnictvím organizační složky.

V případě zpracování evidence zásob pomocí typového projektu MTZ PC TESCO, jsou osobní ochranné pracovní prostředky, při výdeji zaměstnanci, vždy evidovány v operativní evidenci drobného majetku (OE DM), na zvláštním znaku 80 a programem je také sledována jejich doba užívání.

Tato evidence je členěna podle jednotlivých zaměstnanců a po vytištění a podepsání zaměstnancem nahrazuje "Osobní list".

Při tomto způsobu vedení evidence je zúčtování výdeje osobních ochranných pracovních prostředků na účet 501 zabezpečeno automatizovaným převodem z MTZ do účetnictví.

41. Organizační složka jedenkrát ročně hodnotí hospodaření s osobními ochrannými pracovními prostředky, úroveň jejich údržby a čištění a v případě nedodržování zásad uvedených v této směrnici vyvozuje vedoucí OS příslušná nápravná opatření, včetně postihů odpovědných zaměstnanců.

42. Za řádné přidělování osobních ochranných pracovních prostředků podle vlastních seznamů, vedení evidence, kontrolu používání a objednávání, odpovídá příslušný vedoucí

organizační složky. Za vybavení zaměstnanců v mimořádných případech (vedlejší pracovní činnost, praxe a podobně) odpovídá ten vedoucí příslušné organizační složky, který těmto zaměstnancům určuje práci nebo úkoly.

43. Výdejní sklady osobních ochranných pracovních prostředků v OS ČD vedou zvláštní evidenci o příjmu a výdeji jednotlivých osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnancům. Výdej a vrácení osobních ochranných pracovních prostředků se provádí na základě zápisu do osobního listu zaměstnance. Opis je určen pro zaměstnance.

44. Osobní ochranné pracovní prostředky poskytované zaměstnancům ČD jsou zpravidla označeny logem ČD.

O způsobu označení a umístění loga ČD rozhoduje pracovní skupina pro posuzování OOPP a stejnokrojových součástí.

45. Organizační složka je povinna zabezpečit dodržování hygienických zásad při přidělování osobních ochranných pracovních prostředků a v rámci možnosti zajišťovat jejich čištění a opravy na svůj náklad. Drobnou denní údržbu je každý zaměstnanec povinen provádět sám. V případě, že organizační složka nemůže zajistit čištění a opravy ve vlastních, případně cizích zařízeních, poskytne zaměstnancům paušál, jehož výše je stanovena vydaným opatřením GŘ ČD.

46. Organizační složka vybaví v souladu s nařízením vlády č. 495/2001 Sb. ochrannou přilbou nejen zaměstnance posunových čet, ale též všechny zaměstnance pro činnosti:

- práce na staveništi,
- práce při údržbě, opravách a modernizacích mostů, ocelových konstrukcí, stožárů a věží,
- práce spojené s údržbou a opravami v tunelech, výkopech a jámách,
- práce se zdvihacími zařízeními nebo v jejich blízkosti (např. jeřáby, výtahy, dopravníky, vykladače, vysokozdvizné vozíky),
- práce při likvidaci mimořádných nehodových událostí a práce záchranné – nutné pomocné vlaky,
- práce spojené s údržbou a opravami kolejových vozidel.

47. Zaměstnanci vykonávající nehodovou pohotovost a nehodový dozor musí být vybaveni minimálně vestou výstražnou pod znakem 1 (z důvodu ochrany života nebo zdraví zaměstnance), s dobou užívání 48 měsíců. Zaměstnanci, kteří se přímo účastní likvidace mimořádných nehodových událostí a záchranných prací, musí být navíc vybaveni přilbou ochrannou, pod znakem 1, s dobou užívání stanovenou výrobcem. Zaměstnanci vykonávající nehodovou pohotovost a nehodový dozor, kteří jsou již vybaveni OOPP z titulu svého pracovního zařazení, používají tyto přidělené OOPP. Ve výbavě však musí mít OOPP výstražné barvy nebo vestu výstražnou a v případě likvidace mimořádných nehodových událostí a záchranných prací přilbu ochrannou.

Všichni zaměstnanci vykonávající nehodovou pohotovost a nehodový dozor musí být označeni jednotným identifikačním štítkem ČD. Součástí štítku odlišeného žlutým pozadím je fotografie, logo, název společnosti, organizační složka, identifikační číslo, označení zaměstnance – Pověřená osoba, označení činnosti – Nehodová pohotovost nebo Nehodový dozor. Vzor štítku je uveden v příloze č. 5.

ČÁST TŘETÍ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

48. Změny a doplňky tohoto předpisu musí být projednány s gestorským útvarem, příslušnými odborovými orgány a schváleny generálním ředitelem ČD.

49. Přílohou tohoto předpisu je:

- tabulka pro vyhodnocení rizik pro výběr a použití ochranných prostředků – příloha č. 1,
- vzorový seznam pro poskytování OOPP – příloha č. 2,
- abecední seznam povolání uvedených ve vzorovém seznamu – příloha č. 3,
- seznam povolání uvedených ve vzorovém seznamu podle KZAM – příloha č. 4,
- vzor jednotného identifikačního štítku ČD – příloha č. 5..

50. Vedoucí organizační složky ČD, nebo jím určený zaměstnanec, je povinen prokazatelně seznámit zaměstnance organizační složky s nárokem na osobní ochranné pracovní prostředky při nástupu do zaměstnání a při každé změně předpisu, případně jeho příloh.

51. Tento předpis nabývá účinnosti dne 1. 8. 2005.